ACM - 4871
INVC. nms 7/2/01
PERPUSTAKAAN UNIVERSITI MALAYA

STRATEGI PENUKARAN KOD DI KALANGAN GURU-GURU CINA BERPENDIDIKAN CINA DAN BUKAN BERPENDIDIKAN CINA : SATU KAJIAN KES

GAN KHENG LENG

FAKULTI BAHASA DAN LINGUISTIK
UNIVERSITI MALAYA

2000

Perpustakaan Universiti Malaya
A510143892

ABSTRAK

Kajian ini merupakan satu tinjauan terhadap gejala penukaran kod yang berlaku di kalangan guru-guru keturunan Cina yang berpendidikan Cina dan bukan berpendidikan Cina di sebuah sekolah menengah di Seremban.

Objektif Kajian ini adalah untuk meneliti fenomena penukaran kod dalam masyarakat Cina Malaysia yang boleh bertutur pelbagai bahasa dialek khususnya Bahasa Kantonis, Bahasa Mandarin dan bahasa lain iaitu Bahasa Melayu dan Bahasa Inggeris.

Di samping itu, kajian ini turut mengesan kekerapan penukaran kod yang berlaku di kalangan dua kumpulan informan ini dan mengkaji faktor-faktor yang menyebabkan berlaku penukaran kod berdasarkan fungsi-fungsi penukaran kod wacana dan faktor-faktor sosio-budaya.

Bagi memenuhi objektif kajian ini, data dikumpulkan dengan menggunakan kaedah rakaman perbualan informan secara tidak formal. Selain itu soal-selidik turut dilakukan untuk mengetahui latar belakang pendidikan informan. Data ini kemudian dianalisa dari segi fungsi penukaran kod dan dari aspek sosio-budaya. Perbandingan dilakukan di antara dua kumpulan informan ini.

Diharapkan dapatan daripada kajian ini dapat memberikan gambaran tentang penukaran kod di kalangan masyarakat Cina berpendidikan Cina dan bukan berpendidikan Cina di Malaysia.

PENGHARGAAN

Dengan besar dan lega hati akhirnya saya telah berjaya menyiapkan disertasi ini yang merupakan sebahagian daripada keperluan untuk mendapatkan Ijazah Sarjana Pengajian Bahasa Moden.

Penulisan disertasi ini tentu tidak akan terhasil tanpa bantuan, dorongan, tunjuk ajar dan kerjasama daripada pihak tertentu. Oleh itu, saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada penyelia saya iaitu Puan Stefanie Shamila Pillai yang begitu sabar membimbing dan membetulkan kesalahan-kesalahan dalam penulisan disertasi ini.

Saya juga merakamkan rasa penghargaan dan terima kasih kepada Pengetua dan guru-guru di Sekolah Menengah Jenis Kebangsaan Chan Wa kerana telah memberi kerjasama kepada saya untuk menjayakan penyelidikan saya. Saya juga ingin mengucapkan terima kasih kepada pegawai perpustakaan di Fakulti Bahasa dan Linguistik yang memberi bantuan untuk mencari maklumat.

Akhir sekali, saya mengucapkan terima kasih kepada ibu bapa dan ahli keluarga saya yang sentiasa memberi dorongan dan semangat

kepada saya untuk menyiapkan disertasi ini. Tidak ketinggalan juga kepada rakan-rakan dan rakan setugas saya yang sentiasa memberi motivasi supaya meneruskan penulisan disertasi saya, kerana pada suatu ketika pernah terfikir untuk berhenti penulisan saya. Tanpa bantuan dan dorongan daripada kamu semua, saya tidak akan dapat menyiapkan disertasi ini.

Gan Kheng Leng

Fakulti Bahasa dan Linguistik,

Univerisiti Malaya,

Kuala Lumpur.

KANDUNGAN

Halaman

ABSTRAK ....i-ii

PENGHARGAAN ....iii-iv

KANDUNGAN ....v-ix

SENARAI JADUAL ....x-xi

BAB 1 PENDAHULUAN 1

1.0. Pengenalan 1

1.1. Maklumat Latar Belakang 1

1.2. Penyata Masalah 3

1.3. Objektif Kajian 5

1.4. Kepentingan Penyelidikan 7

1.5. Definisi/ Istilah Utama Kajian Ini 8

1.5.1. *'Bilingualism'* dan *'Multilingualism'* 8

1.5.2. Penukaran Kod 9

1.5.3. Peringkat Penukaran Kod 12

1.5.3.1. Perkataan 12

1.5.3.2. Frasa 13

1.5.3.3. Klausa 14

1.5.3.4. Ayat 15

1.6. Batasan Kajian 16

1.7. Kesimpulan 17

Halaman

BAB 2 PENYELIDIKAN PERPUSTAKAAN 18

2.0. Pengenalan 18

2.1. Tinjauan Kajian Penukaran Kod Oleh Pengkaji
Luar Negara 19

2.1.1. Kajian Penukaran Kod Sosiolinguistik 19

2.1.1.1. Penukaran Kod Metafora (*Metaphorical Code-Switching*) dan Penukaran Kod Situasi (*Situational Code-Switching*)....................19

2.1.1.2. Penukaran Kod Perbualan (*Conversational Code-Switching*) 22

2.1.1.3. Dapatan Kajian Valdes-Fallis 24

2.1.1.4. Penukaran Kod Yang Ditanda (*Marked*) dan Tidak Ditanda (*Unmarked*) 28

2.1.1.5. Aspek Sosio-budaya 32

2.1.1.6. Kajian Terhadap Masyarakat Keturunan Cina 39

2.1.2. Kajian Penukaran Kod Linguistik 42

2.2. Tinjauan Kajian Penukaran Kod Oleh Pengkaji
Tempatan 45

2.3. Kesimpulan 55

Halaman

BAB 3 KAEDAH PENYELIDIKAN 57

3.0. Pengenalan 57

3.1. Soalan Penyelidikan 57

3.2. Informan 58

3.3. Pemerolehan Sampel Pertuturan Spontan Secara

Tidak Formal 61

3.4. Mentranskripkan Data 62

3.5. Analisa Data 67

3.5.1. Kaedah Analisa Kuantitatif 68

3.5.2. Kaedah Kualitatif 70

3.6. Bahan-bahan Lain 72

3.7. Kesimpulan 73

BAB 4 PENGANALISAAN DATA 74

4.0. Pengenalan 74

4.1. Penganalisaan Fenomena Penukaran Kod 74

4.2. Pilihan Bahasa 76

4.3. Fungsi Wacana Penukaran Kod 87

4.3.1. Kategori Fungsi Wacana Penukaran Kod 87

4.3.1.1. *Register Identification* 89

4.3.1.2. Pengulangan (*Repetition*) 97

4.3.1.3. Penukaran Topik (*Change Of Topic*) 101

Halaman

4.3.1.4. Ungkapan Yang Berkaitan Dengan Waktu 106
4.3.1.5. *Flagging Of Attitudes* 109
4.3.1.6. Ungkapan Yang Berkaitan Dengan Kata Bilangan 112
4.3.1.7. *Facility Of Expression* 115
4.3.1.8. Keperibadian Lawan Keobjektifan (*Personalization Versus Objectivization*) 118
4.3.1.9. Petikan (*Quotation*) 120
4.3.1.10. Penggunaan Kata Akronim 124
4.3.1.11. *Addressee Specification* 126
4.3.1.12. Pertanyaan Lawar Memberi Maklumat (*Inquiry Versus Information*) 128
4.3.1.13. Ungkapan Kesopanan (*Expression Of Politeness)* 130
4.3.2. Rumusan 132
4.4. Faktor-faktor Sosio-Budaya Yang Mempengaruhi Penukaran Kod 133
4.4.1. Topik 134
4.4.2. Perhubungan Di Antara Lawan-Sapa 137
4.4.3. Latar Pendidikan Informan 138
4.4.4. Latar (*Setting*) 140
4.4.5. Domain 142
4.4.6. Kelas Sosial 144

Halaman

4.5. Perbandingan Penukaran Kod Antara Guru

Berpendidikan Cina Dan Bukan Berpendidikan Cina 146

4.5.1. Pilihan Bahasa 147

4.5.2. Kekerapan Penukaran Kod 151

4.5.3. Fungsi Penukaran Kod Wacana 157

4.5.4. Faktor Lain Yang Mempengaruhi Penukaran Kod ...164

4.5.4.1. Berpendidikan Cina.................................164

4.5.4.2. Bukan Berpendidikan Cina 167

4.6. Kesimpulan 169

BAB 5 RUMUSAN DAN KESIMPULAN KAJIAN 171

5.0. Pengenalan 171

5.1. Rumusan Kajian 171

5.2. Kesimpulan Kajian 180

5.3. Cadangan Kajian Masa Depan 182

BIBLIOGRAFI 184

LAMPIRAN A 190

LAMPIRAN B 230

SENARAI JADUAL

Halaman

Jadual 3.1. : Latar Pendidikan Informan 59

Jadual 3.2. : Sebutan Bunyi Bahasa Mandarin 63

Jadual 3.3. : Sebutan Bunyi Bahasa Kantonis 64

Jadual 3.4. : Informan Yang Terlibat Dalam Situasi A, B dan C 67

Jadual 3.5. : Hasil Gabungan Penyelidikan Kajian Lain Yang Dikaji Dalam Data Ini 71

Jadual 4.1. : Penukaran Kod Dari Satu Bahasa Ke Bahasa Lain 80

Jadual 4.2. : Bahasa Yang Ditutur Oleh Informan - Situasi A 82

Jadual 4.3. : Bahasa Yang Ditutur Oleh Informan - Situasi B 83

Jadual 4.4. : Bahasa Yang Ditutur Oleh Informan - Situasi C 84

Jadual 4.5. : Fungsi Penukaran Kod Dalam Situasi A, B dan C Mengikut Urutan 88

Jadual 4.6. : Bahasa Yang Ditutur Oleh Semua Informan 147

Jadual 4.7. : Bahasa Yang Ditutur Oleh Informan Y (Bukan Berpendidikan Cina) dan C (Berpendidikan Cina) 152

Halaman

Jadual 4.8. : Pilihan Bahasa Yang Digunakan Oleh Informan Y dan C 156

Jadual 4.9. : Fungsi Penukaran Kod Oleh Informan Y Dalam Situasi A dan C 157

Jadual 4.10 : Fungsi Penukaran Kod Oleh Informan C Dalam Situasi A dan B 161